

Aan

Minister

nota

Kamerbrief Voornemen Programma Noordzee 2028-2033
met NRD en PP

TER BESLISSING

Datum

17 maart 2026

Onze referentie

IENW/BSK-2026/33651

Opgesteld door

DG Water en Bodem
Dir. Waterveiligheid, Rivieren
en Zee
Zee

Beslistermijn

24-03-2026

Bijlagen

3

Aanleiding

Uiterlijk 31 december 2027 dient onder coördinerende verantwoordelijkheid van de minister van IenW het Programma Noordzee 2028-2033 (PNZ 28-33) te worden vastgesteld, als onderdeel van het Nationaal Waterprogramma.

Hiertoe dient voor eind maart 2026 de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) ter inzage te worden gelegd. Dit is tevens het moment om de Kamer te informeren over de in het PNZ op te nemen beleidsaanpassingen.

Geadviseerd besluit

1. Akkoord te gaan met het voornemen voor het PNZ 28-33, de NRD en het Participatieplan.
2. De Kamerbrief (mede namens de ministers die het aangaat) te ondertekenen.

Kernpunten

- U bent verantwoordelijk voor twee verplichte programma's onder de Omgevingswet ten aanzien van de Noordzee. Dit zijn het Maritiem Ruimtelijk Plan en de Mariene Strategie deel 3: Programma van Maatregelen (MS3).
- Het Programma Noordzee is het programma waarmee u invulling geeft aan deze twee verplichte programma's.
- Hiermee geeft u tevens invulling aan ambities uit het coalitieakkoord, waaronder die voor windenergie op zee, mijnbouw, Carbon Capture & Storage (CCS), nationale veiligheid en natuurherstel.
- Het huidige Programma Noordzee 2022-2027 loopt af op 31 december 2027 en dient dan te worden vervangen door het PNZ28-33.
- Het Partieel Herziene Programma Noordzee 2022-2027 (PH) wordt naar verwachting 20 maart in de Ministerraad vastgesteld. Na de vaststelling van deze PH kan nu het voornemen voor het volgende PNZ 28-33 bekend worden gemaakt en kunnen de Notitie Reikwijdte en Detailniveau en het Participatieplan ter inzage worden gelegd.
- Onder de Omgevingswet bereidt u het PNZ 28-33 voor met de ministers "die het aangaat". Dit betreft de Minister van Klimaat en Groene Groei, de Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening, de Minister en Staatssecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur en

de Staatssecretaris van Defensie.¹ Parallel aan deze nota worden zij om akkoord gevraagd.

- U kunt de brief met bijlagen aan de Kamer sturen op het moment dat alle akkoorden binnen zijn. Deze procedure is met DBO afgestemd.
- Intern IenW zijn de NRD, het PP en de Kamerbrief afgestemd met RWS, DGLM, DGWB, FEZ en HBJZ.
- De Kamerbrief is naderhand ten gevolge van interdepartementaal voortschrijdend inzicht ingekort tot een aanbiedingsbrief, waarbij voor de inhoud van het voornemen verwezen wordt naar de NRD in de bijlage.
- De NRD beschrijft de mogelijke beleidswijzigingen (de deelvoornemens) die onderzocht worden met het oog op het ontwerp van het PNZ 28-33. Voor zover deze deelvoornemens naar verwachting milieu- of ruimtelijke effecten hebben worden deze effecten beoordeeld in een plan-milieueffectrapport (planMER). De NRD beschrijft voor welke van de daarin opgenomen deelvoornemens dit het geval is.
- Daarnaast zal het PNZ 28-33 ook een volledige actualisatie zijn van het vigerende PNZ 22-27. Dit houdt onder meer in dat de teksten worden aangepast aan nieuwe wetgeving, nieuwe naamgeving, en aan beleidsontwikkelingen die onafhankelijk zijn van besluitvorming over het Programma Noordzee, maar er wel in dienen te worden opgenomen. Sommige daarvan zijn al afgerond, andere worden verwerkt voor zover tijdig beschikbaar.
- Uitgangspunt voor het PNZ 28-33 is de balans tussen de drie transities op de Noordzee voor natuur, voedsel en energie in samenhang met ander gebruik en passend binnen de draagkracht van het ecosysteem.
- Over het voornemen is uitgebreid interdepartementaal afgestemd en overeenstemming bereikt in het Interdepartementaal Directeurenoverleg Noordzee (IDON) en het DG-overleg Noordzee (met de directeuren-generaal die beleidsmatig betrokken zijn bij de Noordzee). Daarbij is rekening gehouden met de beperkingen die de korte tijdslijn tot aan de vaststelling van het PNZ 28-33 stelt aan de mogelijkheden voor nieuw beleid.
- Het voornemen bevat, naast deelvoornemens essentieel van andere departementen, voor IenW specifiek:
 - Aanpassing van de strategie voor zandwinning;
 - Aanpassing van het afwegingskader voor gebruik van de reserveringszone voor zandwinning (beide essentieel voor uw verantwoordelijkheid voor de waterveiligheid van Nederland);
 - Aanpassing van medegebruiksbeleid binnen windparken;
 - Mogelijke aanpassing van doorvaartbeleid in windparken;
 - Actualisatie van het scheepvaartveiligheidsbeleid;
 - De nieuwe Mariene Strategie deel III (waarvoor u samen met LVVN verantwoordelijk bent), en
 - Aanpassing van het beleid ter bescherming van vitale infrastructuur.

Datum

17 maart 2026

Onze referentie

IENW/BSK-2026/33651

Opgesteld door

DG Water en Bodem
Dir. Waterveiligheid, Rivieren
en Zee
Zee

Aan

minister

Bijlagen

3

¹ U stelde de PH vast zonder de Staatssecretaris van Defensie. Dit keer is de Staatssecretaris wel betrokken, omdat aanpassing van militaire oefengebieden op zee onderdeel is van het voornemen voor het PNZ28-33.

- Het Participatieplan beschrijft de voorgenomen publieksparticipatie bij het voornemen, zowel ten aanzien van de NRD en het PP zelf, als ten aanzien van het ontwerp PNZ 28-33 dat medio 2027 ter inzage dient te gaan. Onderdeel hiervan is de betrokkenheid van het Noordzeeoverleg.
- Nadat de Kamer is geïnformeerd zullen de NRD en het PP zes weken ter inzage worden gelegd. Ontvangen reacties worden vervolgens beantwoord in een Reactienota. Deze Reactienota vormt samen met de NRD het uitgangspunt voor het opstellen van het planMER.
- Trechtering van besluitvorming op weg naar het ontwerp PNZ is voorzien vanaf september 2026. U wordt hierover nader geïnformeerd.

Datum

17 maart 2026

Onze referentie

IENW/BSK-2026/33651

Opgesteld door

DG Water en Bodem
Dir. Waterveiligheid, Rivieren
en Zee
Zee

Aan

minister

Bijlagen

3

Krachtenveld

- Partijen aan de rechterkant van de Kamer zijn kritisch op ruimte voor windenergie op zee, vooral vanwege de impact op visserij. Daarentegen sluiten de ambities uit het coalitieakkoord voor windenergie wel aan op de bovenkant van de bandbreedte zoals al voorgesteld door het Kabinet-Schoof.
- De visserijvertegenwoordigers in het Noordzeeoverleg (NZO) spreken zich uit tegen het aanwijzen van extra ruimte voor windparken op de Noordzee. Tegelijkertijd sluit de ambitie van het Kabinet met 40 GW voor ca. 2040 aan bij de in eerdere consultatie besproken bandbreedte waarop het vorige kabinet zich al richtte.
- De natuurorganisaties zullen zich sterk uitspreken voor stevig natuurbeleid op de Noordzee en zullen de implementatie van de Natuurherstelverordening nauwgezet volgen. Zij zijn teleurgesteld door het recente besluit van de Staatssecretaris van LNV van het Kabinet Schoof over gebieden vrij te waren van bodemberoerende visserij, een besluit dat afweek van de grootst mogelijke consensus uit het NZO en waarbij de natuurorganisaties al stevige concessies hadden gedaan.
- Het voornemen is op hoofdlijnen besproken in het NZO, waarbij geen grote aandachtspunten werden ingebracht.
- Juist met het oog op deze soms tegenstrijdige belangen zijn in het coalitieakkoord middelen gereserveerd voor een integrale beleidsagenda voor de Noordzee, met onder andere middelen ten bate van de visserij en de natuur.

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden

Niet van toepassing

Toelichting

Samenhang met Nationaal Waterprogramma

- Het PNZ 28-33 is onderdeel van het Nationaal Waterprogramma (NWP), een ander verplicht programma onder de Omgevingswet waarvoor u verantwoordelijk bent. Het PNZ 28-33 volgt een eigen voorbereidingstraject tot aan de terinzagelegging van het ontwerp in Q2 2027. Het PNZ en het NWP worden na de wettelijke inspraakperiodes medio 2027 samengevoegd.

Wat zegt het coalitieakkoord?

- “We voeren de Natuurherstelverordening uit. De inzet richt zich, binnen de beschikbare middelen, onder andere op de vergroening van stedelijke gebieden en op natuurherstel in de Noordzee en de Waddenzee.”
- “Met investeringen in technische en sociale innovaties en duurzame vangsttechnieken maken we de Nederlandse visserij toekomstbestendig. Daarnaast bieden innovatieve aquacultuur en nieuwe vormen van schaal-, schelp- en zeewierkweek extra kansen voor een duurzame visserijsector. We werken daarin samen met Noordzeelanden en sturen op duidelijke Europese regelgeving.”
- “We zetten vol in op elektrificatie, omdat dit de belangrijkste route is om de industrie te verduurzamen. De opslag van CO₂ (CCS) op de Noordzee zal ook nodig zijn en daarom investeert het Rijk daarin via haar deelnemingen in de opslag van CO₂ en CCU.”
- “Voor schone energie van eigen bodem blijven we investeren in wind op zee via *Contracts for Difference* voor 40 GW. In aanvulling daarop zorgen we voor een goede afstemming tussen aanbod en vraag van elektriciteit in de industrie en een betere interconnectie met andere landen.”

Datum

17 maart 2026

Onze referentie

IENW/BSK-2026/33651

Opgesteld door

DG Water en Bodem
Dir. Waterveiligheid, Rivieren
en Zee
Zee

Aan

minister

Bijlagen

3

Politieke context

Het voorgaande Kabinet legde in haar Regeerprogramma sterke nadruk op ruimte voor de visserij op de Noordzee. Met name de BBB blijft zich sterk maken voor ruimte voor (ook traditionele, bodemberoerende) visserij. Dit is ook een essentieel punt voor de staatssecretaris van LNVN, die als Kamerlid via de motie Erkens c.s. opriep tot “het inzichtelijk maken van hoe meer rekening gehouden wordt met de ruimte voor verschillende soorten visserij in balans met andere spelers op de Noordzee, waarbij de wind-op-zee ambities doorgang kunnen vinden.” Met 40 GW op de Noordzee als ambitie voor windenergie op zee voor het PNZ 28-33 kiest het Kabinet voor de bovenkant van de bandbreedte waarop ook het vorige Kabinet zich richtte.

Financiële/juridische overwegingen

Hoewel het voornemen op zich geen financiële verplichtingen met zich meebrengt, is door een interdepartementale financiële werkgroep geïnventariseerd welke middelen op basis van huidig inzicht nodig zijn voor de beleidsvoorstellen in het voornemen. De voorziene benodigde middelen voor een integrale beleidsagenda voor de Noordzee zijn ingebracht in de coalitieonderhandelingen en zijn opgenomen in de budgettaire tabel bij het coalitieakkoord.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
01	Kamerbrief Voornemen Programma Noordzee 2028- 2033	Te tekenen Kamerbrief
02	Bijlage - Participatieplan PNZ 28-33 definitief concept	Bijlage 1 bij de Kamerbrief
03	Bijlage - Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) - PNZ 28-33 definitief concept	Bijlage 2 bij de Kamerbrief